

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет права та міжнародних відносин
Кафедра міжнародних відносин та міжнародного права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б. Жильцов
2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Міжнародний цивільний процес та арбітраж

для студентів

спеціальності	293 Міжнародне право
освітнього рівня	першого (бакалаврського)
освітньої програми	293.00.01 Міжнародне право

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма: 1969/21
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)

«   » 20 21 р.

Київ – 2021

Розробник:

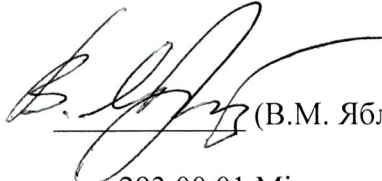
Петрина Володимир Нестерович, кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин та міжнародного права Факультету права та міжнародних відносин Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладач:

Петрина Володимир Нестерович, кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин та міжнародного права Факультету права та міжнародних відносин Київського університету імені Бориса Грінченка.

- Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин та міжнародного права Факультету права та міжнародних відносин
 Протокол від « 03 » вересня 2021 року № 2.

Завідувач кафедри міжнародних відносин та міжнародного права

 (В.М. Яблонський)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 293.00.01.Міжнародне право
 _____, 2021 р.

Гарант освітньої програми Л.Тимчук (Л.О.Тимченко)
 (підпис)

Робочу програму перевірено
 _____, 2021 р.

Заступник декана (А.Ю. Нашинець-Наумова)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____). «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (_____). «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (_____). «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (_____). «__» _____ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	293 Міжнародне право
Міжнародний цивільний процес та арбітраж	
<i>Вид дисципліни</i>	обов'язкова
<i>Мова викладання, навчання та оцінювання</i>	українська
<i>Загальний обсяг кредитів / годин</i>	4/120
<i>Курс</i>	4
<i>Кількість змістових модулів з розподілом</i>	2
<i>Обсяг кредитів</i>	4
<i>Обсяг годин, в тому числі:</i>	120
<i>Аудиторні</i>	56
<i>Модульний контроль</i>	8
<i>Семестровий контроль</i>	30
<i>Самостійна робота</i>	26
<i>Форма семестрового контролю</i>	іспит

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни «Міжнародний цивільний процес та арбітраж» спрямована на вивчення основних положень міжнародного права та національного права України, що стосуються порядку вирішення спорів, які виникають із міжнародних приватноправових відносин, зокрема теоретичних засад та механізму вирішення зазначених спорів шляхом судочинства в органах державної судової влади та шляхом міжнародного комерційного арбітражу.

Завдання:

До основних завдань дисципліни «Міжнародний цивільний процес та арбітраж» відноситься:

- формування у студентів здатності застосовувати принципи верховенства права та відповідні правові норми в процесі вирішення спорів, що виникають із міжнародних приватноправових відносин, шляхом судочинства та міжнародного комерційного арбітражу;

- формування у студентів цілісного уявлення про шляхи вирішення спорів, що виникають із міжнародних приватноправових відносин;

формування у студентів здатності в процесі судочинства та міжнародного комерційного арбітражу розуміти взаємодію міжнародного права з правом України;

- формування у студентів здатності використовувати міжнародно-правову термінологію та концепції в процесі судочинства та міжнародного комерційного арбітражу;

- формування у студентів здатності застосувати норми міжнародних угод та українських нормативно-правових актів з метою вирішення шляхом судочинства та міжнародного комерційного арбітражу з метою вирішення спорів, що виникають із міжнародних приватноправових відносин;

- формування у студентів здатності приймати участь в процесі судочинства та міжнародного комерційного арбітражу з метою вирішення спорів, що виникають із міжнародних приватноправових відносин;

- формування у студентів здатності обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію в процесі судочинства та міжнародного комерційного арбітражу з метою вирішення спорів, що виникають із міжнародних приватноправових відносин;

- формування у студентів здатності готувати пророгаційні угоди, арбітражні угоди/застереження та процесуальні документи в процесі судочинства та міжнародного комерційного арбітражу для цілей вирішення спорів, що виникають із міжнародних

приватноправових відносин;

- формування у студентів здатності застосувати норми міжнародних угод та українських нормативно-правових актів з метою визнання та виконання в Україні іноземних судових та арбітражних рішень;

- формування у студентів здатності складати процесуальні документи, необхідні для визнання та виконання в Україні іноземних арбітражних рішень.

Відповідно до освітньої програми 293.00.01 «Міжнародне право» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 293 «Міжнародне право», дисципліна «Міжнародний цивільний процес та арбітраж» забезпечує формування таких **компетентностей**:

ЗК-6 Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ФК-6. Уміння надавати юридичні висновки й консультації з питань міжнародного права, національного права України та інших держав; визначати юридичні ризики тих або інших зовнішньополітичних або зовнішньоекономічних ініціатив, підбирати шляхи їхньої мінімізації.

ФК-7. Здатність до юридичного супроводу основних видів зовнішньоекономічних операцій і міжнародної економічної взаємодії.

ФК-8. Уміння розробляти юридичну позицію в інтересах клієнта, а також контраргументи проти позиції опонентів; вести дискусію й дебати з міжнародно-правових і загальною юридичних питань.

ФК-14. Здатність адаптувати та використовувати міжнародно-правові норми та принципи в національній правовій системі.

ДФКС здатність забезпечувати юридичний супровід основних видів зовнішньоекономічних операцій і міжнародної економічної взаємодії (зокрема, готувати тексти договорів та надавати їм правову експертизу).

Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- назви та основні положення міжнародних угод та законодавчих актів України, що регулюють порядок вирішення спорів, що виникають із міжнародних приватноправових відносин;

- види систем судочинства, що існують у світі, та особливості української системи судочинства;

- види організацій, які вирішують спори, що виникають із міжнародних приватноправових відносин;

- види осіб, що мають право представляти сторін в судах економічно розвинутих країн;

- зміст понятійного апарату, що застосовується в міжнародному праві. Зокрема, зміст таких понять, як: вибір права, автономія волі, правова кваліфікація, відсилання до права третьої держави, обхід закону, пророгаційна угода, міжнародний комерційний арбітраж, міжнародна комерційна арбітражна установа/суд, міжнародний комерційний арбітражний трибунал, арбітр міжнародного комерційного арбітражного трибуналу, інституційний арбітраж, арбітраж ad hoc, арбітражна угода та арбітражне застереження, арбітражне рішення;

- підстави, на яких спори, що виникають із міжнародних приватноправових правовідносин, вирішуються судами України;

- підстави, на яких спори, що виникають із міжнародних приватноправових правовідносин, вирішуються шляхом арбітражу;

- зміст арбітражного застереження/арбітражної угоди;

- суб'єктний склад правовідносин у сфері міжнародного комерційного арбітражу;

- назви основних міжнародних комерційних арбітражних установ/судів та їх місцезнаходження;

- порядок створення та правовий статус міжнародних комерційних арбітражних установ/судів;

- правовий статус міжнародних комерційних арбітражних трибуналів;
- правовий статус арбітрів міжнародних комерційних арбітражних трибуналів;
- порядок формування арбітражних трибуналів при інституційному арбітражі;
- порядок формування арбітражних трибуналів при арбітражі ad hoc;
- порядок прийняття та основний зміст арбітражних правил (арбітражних регламентів);
- порядок розгляду спорів, що виникають із міжнародних приватноправових відносин, шляхом арбітражу і прийняття арбітражних рішень;
- порядок визнання і виконання іноземних судових та арбітражних рішень;
- проблеми термінології в українському законодавстві, що ускладнюють розуміння українськими юристами норм міжнародного права, що регулюють міжнародний комерційний арбітраж;
- відмінності в статусі та організації Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України та міжнародних комерційних арбітражних установ/судів, що існують в економічно розвинутих країнах;

вміти:

- розрізняти між собою такі поняття, як:
  - 1) міжнародний комерційний арбітраж, міжнародний комерційний арбітражний трибунал, міжнародна комерційна арбітражна установа/суд, третейський суд;
  - 2) інституційний арбітраж та арбітраж ad hoc;
- застосувати норми міжнародних угод та українських нормативно-правових актів з метою вирішення спорів, що виникають із міжнародних приватноправових правовідносин, що виникають із міжнародних приватноправових відносин;
- застосувати норми міжнародних угод та українських нормативно-правових актів з метою визнання та виконання в Україні іноземних судових та арбітражних рішень;
- складати арбітражні угоди/застереження;
- складати арбітражні процесуальні документи;
- складати документи, необхідні для визнання та виконання в Україні іноземних судових та арбітражних рішень.

Відповідно до освітньої програми 293.00.01 «Міжнародне право» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 293 «Міжнародне право», дисципліна «Міжнародний цивільний процес та арбітраж» забезпечує формування таких **результатів навчання:**

ЗН-3. Визначати міжнародно-правову ситуацію, використовувати різні джерела безпосередньої й опосередкованої інформації для з'ясування потрібних обставин і фактів, надання міжнародно-правової оцінки подіям міжнародних відносин.

УМ-4. Формулювати концептуальні схеми вирішення міжнародно-правових і національно-правових проблем, аналізувати правові концепції на предмет логічної послідовності та практичної адекватності.

УМ-6. Вести аргументовану дискусію із проблем міжнародних відносин, зовнішньої політичної та економічної діяльності, правничих систем сучасності, поважати опонентів і їхню точку зору.

ЗЗ-4. Представляти інтереси клієнта у судах України та третейських судах, утворених за законодавством України, а також у міжнародному комерційному арбітражі та міжнародних судових установах.

КОМ-2. На високому професійному рівні брати участь у фахових дискусіях із міжнародно-правових і загальноюридичних питань; поважати опонентів і їхню точку зору.

КОМ-3. Доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з актуальних питань міжнародного права.

КОМ-4. Ефективно формувати комунікаційну стратегію.

АВ-1. Демонструвати здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності.

АВ-2. Оцінювати результати власної роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток.

АВ-3. Самостійно приймати рішення, бути лідером, нести відповідальність за стратегічний розвиток команди.

ДПРН. Уміння розробляти юридичну позицію в інтересах клієнта, визначати аргументи проти позиції опонентів. Уміння вести професійну дискусію з міжнародно-правових і загальною юридичних питань у сфері міжнародних економічних відносин, з питань захисту навколишнього середовища та приватноправових відносин, ускладнених іноземним елементом. Уміння приймати участь в переговорному процесі, пов'язаному з регулюванням міжнародних приватноправових відносин з питань інвестування, фінансування, міжнародних перевезень та зовнішньоекономічної діяльності в рамках роботи колективної роботи фахівців різних спеціальностей. Здатність до юридичного супроводу основних видів зовнішньоекономічних операцій і міжнародної економічної та фінансової взаємодії. Уміння розробляти та укладати правові документи та договори (контракти), передбачені національним законодавством та міжнародним правом, при регулюванні приватноправових відносин з іноземним елементом та здійсненні зовнішньоекономічної діяльності. Уміння застосовувати на практиці законодавство України при врегулюванні господарських приватноправових відносин з іноземним елементом. Уміння застосовувати на практиці знання з процедур провадження та ведення справ у судах загальної юрисдикції, спеціалізованих судах та міжнародному комерційному арбітражу у справах, ускладнених іноземним елементом. Здатність застосовувати знання у врегулюванні фінансових відносин на міжнародному та національному рівнях. Демонструвати знання у сфері правового регулювання митної політики держави та міжнародно-правового регулювання відносин у сфері міждержавного співробітництва з митних питань.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	усього	Розподіл годин між видами робіт				
		Аудиторна				Самостійна
		Лекції	семінари	практичні	Лаборат.	
Змістовний модуль 1						
Тема 1. Загальна характеристика спорів, що виникають із міжнародних приватноправових відносин, шляхи та порядок їх вирішення	6	2	2	-	-	2
Тема 2. Судочинство. Види систем судочинства	8	2	2	-	-	4
Тема 3. Джерела норм, направлених на регулювання порядку вирішення спорів, що виникають із міжнародних приватноправових відносин шляхом судочинства	10	2	2	2	-	4
Модульний контроль	2	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	26	6	6	2	-	10
Змістовний модуль 2						
Тема 4. Особи, що можуть представляти сторін в судах при вирішенні спорів, що виникають із міжнародних приватноправових відносин. Юридична професія в економічно розвинутих країнах	10	2	2	2	-	4
Тема 5. Порядок визнання і виконання іноземних судових рішень	6	2	-	2	-	2
Тема 6. Поняття міжнародного арбітражу та його види	8	2	2	2	-	2
Модульний контроль	2					
Разом за змістовим модулем 2	26	6	4	6		8
Змістовний модуль 3						
Тема 7. Поняття міжнародного комерційного арбітражу та його види	4	2	-	2	-	-
Тема 8. Поняття та правовий статус арбітрів та арбітражних трибуналів. Правовий статус міжнародних арбітражних установ	8	2	2	2	-	2
Тема 9. Підстави та порядок розгляду спорів шляхом міжнародного комерційного арбітражу	6	2	-	2	-	2
Модульний контроль	2					
Разом за змістовим модулем 3	20	6	2	6		4
Змістовний модуль 4						
Тема 10. Визнання та виконання іноземних арбітражних рішень	4	2	-	2	-	-
Тема 11. Проблеми невідповідності термінології та понятійного апарату в Законі України «Про міжнародний комерційний арбітраж» Типовому закону ЮНСІТРАЛ про міжнародний комерційний арбітраж. Принципові відмінності МКАС при ТПП України від основних міжнародних комерційних арбітражних установ світу	6	2	2	-	-	2
Тема 12. Альтернативні способи вирішення міжнародних приватноправових спорів, що не передбачають прийняття рішень, які підлягають примусовому виконанню.	6	2	2	-	-	2
Модульний контроль	2					
Разом за змістовим модулем 4	18	6	4	2		4
Семестровий контроль	30					
Усього	120	24	16	16	-	26

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1

Тема 1. Загальна характеристика спорів, що виникають із міжнародних приватноправових відносин, шляхи та порядок їх вирішення

Загальна характеристика спорів, що виникають із міжнародних приватноправових відносин.

Загальні положення про вирішення спорів, що виникають із міжнародних приватноправових відносин, шляхом судочинства.

Загальні положення про вирішення спорів, що виникають із міжнародних приватноправових відносин, шляхом арбітражу.

Альтернативні судочинству та арбітражу шляхи вирішення спорів, що виникають із міжнародних приватноправових відносин.

Порядок визначення шляхів вирішення спорів, що виникають із міжнародних приватноправових відносин.

Рекомендовані джерела: основні [30, 32].

Тема 2. Судочинство. Види систем судочинства.

Вирішення спорів, що виникають із міжнародних приватноправових відносин, в судах (органах державної судової влади). Основні умови, за яких спори, що виникають із міжнародних приватноправових відносин, можуть розглядатися судами тієї чи іншої країни. Визначення країни, суди якої мають розглядати спір, що виник із міжнародних приватноправових відносин. Пророгаційні угоди.

Правові системи країн світу та системи судочинства: змагальна система та інквізиторська система.

Порядок визначення матеріального права, що має застосовуватися судами при вирішенні спорів, що виникають із міжнародних приватноправових відносин.

Проблеми, пов'язані із вирішенням спорів, що виникають із міжнародних приватноправових відносин, в судах (органах державної судової влади).

Рекомендовані джерела: основні [32, 34].

Тема 3. Джерела норм, направлених на регулювання порядку вирішення спорів, що виникають із міжнародних приватноправових відносин, шляхом судочинства

Міжнародно-правові джерела норм, направлених на регулювання порядку вирішення спорів, що виникають із міжнародних приватноправових відносин.

Акти національного законодавства України, які містять норми, направлені на регулювання порядку вирішення спорів, що виникають із міжнародних приватноправових відносин.

Вирішення колізій між нормами національного та міжнародного права.

Рекомендовані джерела: основні [1, 3, 4, 6, 8, 32, 34].

Змістовний модуль 2

Тема 4. Особи, що можуть представляти сторін в судах при вирішенні спорів, що виникають із міжнародних приватноправових відносин. Юридична професія в економічно розвинутих країнах

Поняття юридичної професії в економічно розвинутих країнах. Різниця між поняттями Jurist (юрист) та Attorney-At-Law/Lawyer (правник) в англійській мові. Професійні організації правників та членство в них. Допуск до юридичної практики в економічно розвинутих країнах. Реєстри правників в економічно розвинутих країнах. Функції, що виконують правники в економічно розвинутих країнах. Суперечливий статус прокуратури в Україні.

Міжнародно-правові акти, що визначають роль правників у демократичному суспільстві: Основні принципи щодо ролі правників, затверджені Восьмим Конгресом ООН 07.09.1990 р.; Хартія основоположних принципів європейської юридичної професії, затверджена Радою

асоціацій правників та правничих товариств Європи 24.11.2006; Кодекс поведінки для європейських правників, затверджена Радою асоціацій правників та правничих товариств Європи 24.11.2006; Міжнародні принципи поведінки для юридичної професії, прийняті Міжнародною асоціацією правників 28.05.2011 р.; Рекомендації ПАРС 1604 (2003) «Про роль прокуратури в демократичному суспільстві, яке керується верховенством права».

Рекомендовані джерела: основні [32].

Тема 5. Порядок визнання і виконання іноземних судових рішень

Джерела норм, направлених на визначення порядку визнання і виконання рішень іноземних судів (органів державної судової влади).

Умови визнання і виконання рішень іноземних судів (органів державної судової влади).

Порядок визнання і виконання рішень іноземних судів (органів державної судової влади).

Рекомендовані джерела: основні [11, 32].

Тема 6. Поняття міжнародного арбітражу та його види

Поняття арбітражу в міжнародному праві та праві економічно розвинутих країн. Поняття арбітражу в праві України та праві пострадянських країн.

Види арбітражу. Некомерційний та комерційний арбітраж.

Міждержавний арбітраж (англ. interstate arbitration). Конвенція про мирне врегулювання міжнародних спорів англ. Convention for the Pacific Settlement of International Disputes) 1899 року. Постійний арбітражний суд (англ. Permanent Court of Arbitration; франц. Cour Permanente D'arbitrage). Підстави та порядок вирішення міжнародних спорів шляхом міждержавного арбітражу.

Міжнародний інвестиційний арбітраж (англ. international investment arbitration). Конвенція про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами (англ. Convention On The Settlement Of Investment Disputes Between States And Nationals Of Other States). Міжнародний центр по врегулюванню інвестиційних спорів (англ. International Centre for Settlement of Investment Disputes). Підстави та порядок вирішення міжнародних спорів шляхом міжнародного інвестиційного арбітражу.

Рекомендовані джерела: основні [5, 9, 18, 19, 25-27, 29-31, 35], додаткові [2, 3, 6, 9].

Змістовний модуль 3

Тема 7. Поняття міжнародного комерційного арбітражу та його види

Поняття міжнародного комерційного арбітражу. Переваги вирішення спорів, що виникають із міжнародних приватноправових відносин, шляхом арбітражу.

Види міжнародного комерційного арбітражу: інституційний арбітраж та арбітраж ad hoc.

Порядок визначення виду міжнародного комерційного арбітражу.

Типовий закон ЮНСІТРАЛ про міжнародний комерційний арбітраж, Конвенція про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень, Європейська конвенція про міжнародний комерційний арбітраж, Європейська конвенція про введення одноманітного закону про арбітраж, Закон України «Про міжнародний комерційний арбітраж».

Рекомендовані джерела: основні [5, 9, 18, 19, 25-27, 29-31, 35], додаткові [2, 3, 6, 8, 9].

Тема 8. Поняття та правовий статус арбітрів та арбітражних трибуналів. Поняття та правовий статус міжнародних арбітражних установ

Поняття арбітра. Особи, які можуть виступати в якості арбітрів. Реєстри арбітрів. Правовий статус арбітра. Національність арбітрів. Оплата роботи арбітрів.

Поняття міжнародного комерційного арбітражного трибуналу. Правовий статус, завдання та функції міжнародного комерційного арбітражного трибуналу. Порядок формування міжнародного комерційного арбітражного трибуналу.

Поняття міжнародної комерційної арбітражної установи. Назви міжнародних комерційних арбітражних установ; значення слів institution/institute та court в англійській мові. Засновники та

порядок створення міжнародних комерційних арбітражних установ. Правовий статус, завдання та функції міжнародних комерційних арбітражних установ. Оплата послуг міжнародних комерційних арбітражних установ. Кількість міжнародних комерційних арбітражних установ у світі та найбільш авторитетні та популярні міжнародні комерційні арбітражні установи світу.

Рекомендовані джерела: основні [17, 20, 21, 24-26, 28, 33], додаткові [10, 11].

Тема 9. Підстави та порядок розгляду спорів шляхом міжнародного комерційного арбітражу

Арбітражна угода, як підстава розгляду спорів, що виникають із міжнародних комерційних правовідносин, шляхом арбітражу: поняття арбітражної угоди та види арбітражних угод. Сторони арбітражної угоди. Форма арбітражної угоди. Зміст арбітражної угоди. Час укладення арбітражної угоди.

Поняття «арбітражний регламент». Порядок прийняття арбітражних регламентів. Арбітражний регламент ЮНСІТРАЛ. Умови застосування тих чи інших арбітражних регламентів. Зміст арбітражних регламентів: 1) зміст Арбітражного регламенту Лондонського суду міжнародного арбітражу; 2) зміст Арбітражного регламенту ЮНСІТРАЛ.

Учасники арбітражного процесу.

Загальноприйнятий в світі порядок порушення арбітражного провадження: Запит на арбітраж та його зміст. Порядок порушення арбітражного провадження в Україні. Відзив на запит на арбітраж та його зміст.

Позовна заява та її зміст. Відзив на позовну заяву та її зміст. Відповідь на відзив на позовну заяву та її зміст.

Слухання сторін чи здійснення арбітражу тільки на підставі документів без заслуховування сторін зовнішньоекономічного спору та інших учасників арбітражного процесу (усних слухань, дебатів тощо).

Повноваження арбітражного трибуналу.

Припинення розгляду зовнішньоекономічного спору шляхом арбітражу.

Рекомендовані джерела: основні [20, 21, 24, 25, 27, 29, 30, 31, 35], додаткові [2-4, 6].

Змістовний модуль 4

Тема 10. Визнання та виконання арбітражних рішень

Поняття арбітражного рішення. Форма та зміст арбітражного рішення. Ознайомлення сторін з арбітражним рішенням. виправлення арбітражного рішення, роз'яснення арбітражного рішення та додаткове арбітражне рішення.

Оспорення арбітражних рішень.

Конвенція про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень як головне джерело норм, що встановлюють порядок визнання та виконання іноземних арбітражних рішень.

Умови оформлення іноземного арбітражного рішення для цілей його визнання і виконання в тій чи іншій країні світу.

Державні органи, що приймають рішення про визнання і виконання іноземних арбітражних рішень в тих чи інших країнах світу.

Підстави для відмови у визнанні і виконанні іноземних арбітражних рішень.

Порядок визнання і виконання іноземних арбітражних рішень в Україні.

Виконання в Україні арбітражних рішень Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України.

Рекомендовані джерела: основні [2, 9, 11, 26, 29, 35], додаткові [4].

Тема 11. Проблеми невідповідності термінології та понятійного апарату в Законі України «Про міжнародний комерційний арбітраж», Типовому закону ЮНСІТРАЛ про міжнародний комерційний арбітраж. Принципові відмінності МКАС при ТПП України від основних міжнародних комерційних арбітражних установ світу

Типовий закон ЮНСІТРАЛ про міжнародний комерційний арбітраж і мета його прийняття та Закон України «Про міжнародний комерційний арбітраж». Надання в українському праві поняттю «арбітраж» іншого значення, ніж воно має в міжнародному праві та в праві найбільш економічно розвинутих країн. Надання в українському праві поняттю «арбітражний суд» іншого значення, ніж воно має в міжнародному праві та в праві найбільш економічно розвинутих країн. Відсутність в праві України поняття «арбітражний трибунал», що використовується в міжнародному праві та в праві найбільш економічно розвинутих країн, та підміна його невідповідними термінами («арбітражний суд», «третейський суд»). Некоректне використання в Законі України «Про міжнародний комерційний арбітраж» різних термінів: «арбітражний суд» і «третейський суд» для позначення одного і того самого поняття «arbitral tribunal», що визначене в Типовому законі ЮНСІТРАЛ про міжнародний комерційний арбітраж. Некоректне позначення в Законі України «Про міжнародний комерційний арбітраж» терміном «третейський суд» різних понять («arbitration», «arbitral tribunal»), що визначені в Типовому законі ЮНСІТРАЛ про міжнародний комерційний арбітраж. Використання в Законі України «Про міжнародний комерційний арбітраж» терміну «третейський суд» всупереч Закону України «Про третейські суди».

Принципові відмінності в порядку створення, правовому статусі та організації діяльності Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України від основних міжнародних комерційних арбітражних установ світу.

Причини понятійних проблем в українському законодавстві про міжнародний комерційний арбітраж.

Рекомендовані джерела: основні [2, 5, 9, 10, 14-17, 20, 21, 24, 26, 33], додаткові [7-11].

Тема 12. Альтернативні способи вирішення міжнародних приватноправових спорів, що не передбачають прийняття рішень, які підлягають примусовому виконанню

Дружні переговори (англ. amicable negotiation або renegotiation). Порядок проведення дружніх переговорів. Порядок прийняття рішень з врегулювання зовнішньоекономічних спорів шляхом дружніх переговорів.

Консiliaція (англ. conciliation). Джерела правового регулювання міжнародної консiliaції. Консiliaтор (англ. conciliator) та особи, що можуть виконувати функції консiliaтора. Правила з консiliaції (англ. Conciliation Rules). Підстави та порядок здійснення консiliaції та прийняття рішень за її результатами.

Медіація (англ. mediation). Джерела правового регулювання міжнародної медіації. Медіатор (англ. mediator) та особи, що можуть виконувати функції медіатора. Правила з медіації (англ. Mediation Rules). Підстави та порядок здійснення медіації та прийняття рішень за її результатами.

Рекомендовані джерела: основні [7, 10, 22, 23].

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№ з/п	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
			Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид
1	Відвідування лекцій	1	3	3	3	3	3	3	3	3
2	Відвідування семінарських/практичних занять	1	4	4	5	5	4	4	3	3
3	Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	3	15	3	15	3	15

4	Робота на семінарських/практичних заняттях	10	4	40	5	50	4	40	3	30
5	Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
6	Макс. кількість балів за видами поточного контролю			87		98		87		76
Разом		348								
		Коефіцієнт 348:60 = 5,8								

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

1. Загальна характеристика спорів, що можуть виникати із міжнародних приватноправових відносин (суб'єкти та предмет спору).
2. Основні положення про вирішення спорів, що виникають із міжнародних приватноправових відносин, шляхом судочинства.
3. Основні положення про вирішення спорів, що виникають із міжнародних приватноправових відносин, шляхом арбітражу.
4. Порядок визначення шляхів вирішення спорів, що виникають із міжнародних приватноправових відносин.
5. Вирішення спорів, що виникають із міжнародних приватноправових відносин, в судах (органах державної судової влади). Основні умови, за яких спори, що виникають із міжнародних приватноправових відносин, можуть розглядатися судами тієї чи іншої країни.
6. Визначення країни, суди якої мають розглядати спір, що виник із міжнародних приватноправових відносин. Пророгаційні угоди.
7. Правові системи країн світу та системи судочинства: змагальна система та інквізиторська система.
8. Порядок визначення матеріального права, що має застосовуватися судами при вирішенні спорів, що виникають із міжнародних приватноправових відносин.
9. Проблеми, пов'язані із вирішенням спорів, що виникають із міжнародних приватноправових відносин, в судах (органах державної судової влади).
10. Міжнародно-правові джерела норм, направлених на регулювання порядку вирішення спорів, що виникають із міжнародних приватноправових відносин.
11. Акти національного законодавства України, які містять норми, направлені на регулювання порядку вирішення спорів, що виникають із міжнародних приватноправових відносин.
12. Вирішення колізій між нормами національного та міжнародного права.
13. Поняття юридичної професії в економічно розвинутих країнах. Різниця між поняттями Jurist (юрист) та Attorney-At-Law/Lawyer (правник) в англійській мові.
14. Професійні організації правників та членство в них. Допуск до юридичної практики в економічно розвинутих країнах. Реєстри правників в економічно розвинутих країнах.
15. Функції, що виконують правники в економічно розвинутих країнах. Суперечливий статус прокуратури в Україні.
16. Міжнародно-правові акти, що визначають роль правників у демократичному суспільстві.
17. Джерела норм, направлених на визначення порядку визнання і виконання рішень іноземних судів (органів державної судової влади).
18. Умови визнання і виконання рішень іноземних судів (органів державної судової влади).
19. Порядок визнання і виконання рішень іноземних судів (органів державної судової влади).
20. Поняття міжнародного комерційного арбітражу.
21. Види міжнародного комерційного арбітражу.
22. Порядок визначення виду міжнародного комерційного арбітражу. Арбітражна угода.
23. Джерела норм, що регулюють міжнародний комерційний арбітраж.
24. Поняття та правовий статус міжнародної комерційної арбітражної установи/суду.
25. Поняття та правовий статус арбітра.
26. Поняття та правовий статус міжнародного комерційного арбітражного трибуналу.
27. Підстави розгляду спорів, що виникають із міжнародних приватноправових правовідносин, шляхом арбітражу.

28. Порядок розгляду спорів, що виникають із міжнародних приватноправових правовідносин, шляхом арбітражу.
29. Поняття «арбітражний регламент».
30. Арбітражний регламент, що застосовуються при інституційному арбітражі.
31. Арбітражний регламент, що застосовуються при арбітражі ad hoc.
32. Арбітражний регламент ЮНСІТРАЛ.
33. Запит на арбітраж та його зміст.
34. Позовна заява та її зміст.
35. Арбітражне рішення.
36. Оспорення арбітражних рішень.
37. Визнання та виконання арбітражних рішень.
38. Проблеми термінології в українському законодавстві, що регулює відносини з міжнародного комерційного арбітражу. Типовий закон ЮНСІТРАЛ про міжнародний комерційний арбітраж та Закон України «Про міжнародний комерційний арбітраж».
39. Відмінності МКАС при ТПП України від основних міжнародних комерційних арбітражних установ світу.
40. Поняття та процес медіації.

Застосування загальнотеоретичних положень для аналізу ситуацій:

1. Чи існує міжнародний суд для вирішення спорів, що виникають із міжнародних приватноправових правовідносин?
2. Хто вирішує спори, що виникають із міжнародних приватноправових правовідносин, шляхом судочинства?
3. Чим відрізняються дві основні системи судочинства світу: 1) змагальна та 2) інквізиторська? В яких країнах існують такі системи? Яка система судочинства в Україні?
4. Чим принципово відрізняються комерційні суди економічно розвинутих країн від українських господарських судів?
5. Що таке пророгаційна угода?
6. Що таке судові справи з іноземним елементом і як визначається їх підсудність?
7. За яких умов українські суди мають право розглядати спори, що виникають із міжнародних приватноправових правовідносин?
8. Чи мають право українські суди розглядати спори, що виникають із міжнародних приватноправових правовідносин, між сторонами, що уклали арбітражну угоду?
9. В чому переваги вирішення спорів, що виникають із міжнародних приватноправових правовідносин, шляхом міжнародного комерційного арбітражу?
10. Хто вирішує спори, що виникають із міжнародних приватноправових правовідносин, шляхом міжнародного комерційного арбітражу і приймає арбітражні рішення?
11. Що означає поняття «арбітраж» в українському праві?
12. Що означає поняття «арбітраж» в міжнародному праві та праві економічно розвинутих країн?
13. Назвіть ознаки міжнародного комерційного арбітражу?
14. Назвіть види міжнародного комерційного арбітражу та визначте в чому полягає різниця між ними?
15. Назвіть основні джерела правових норм, що регулюють міжнародний комерційний арбітраж.
16. Яка мета укладення Конвенції про визнання і виконання іноземних арбітражних рішень?
17. Яка мета прийняття Арбітражного регламенту ЮНСІТРАЛ?
18. Яка мета прийняття Типового закону ЮНСІТРАЛ про міжнародний комерційний арбітраж?
19. Дайте визначення поняття міжнародна комерційна арбітражна установа.
20. Які функції виконують міжнародні комерційні арбітражні установи?
21. Як утворюються міжнародні комерційні арбітражні установи?
22. Скільки існує в світі міжнародних комерційних арбітражних установ? Назвіть найбільш солідні (поважні, популярні) міжнародні комерційні арбітражні установи світу.

23. Чи приймають міжнародні комерційні арбітражні установи арбітражні рішення? Хто приймає арбітражні рішення?
24. Хто може бути арбітром в міжнародному комерційному арбітражі?
25. Як і ким призначаються арбітри?
26. Хто оплачує працю арбітрів?
27. Охарактеризуйте відносини, які складаються між арбітрами та міжнародними комерційними арбітражними установами.
28. Дайте визначення поняття «арбітражний трибунал».
29. Охарактеризуйте відносини, які складаються між арбітражними трибуналами та міжнародними комерційними арбітражними установами.
30. Чи можуть третейські суди згідно з Законом України «Про третейські суди» вирішувати спори, що виникають із міжнародних приватноправових правовідносин, шляхом арбітражу?
31. Хто і в який спосіб приймає рішення про те, що певний зовнішньоекономічний спір буде вирішуватись шляхом арбітражу?
32. Чи може зовнішньоекономічний спір бути вирішений шляхом арбітражу за відсутності арбітражної угоди?
33. Дайте визначення поняття «арбітражна угода».
34. Дайте визначення поняття «арбітражне застереження».
35. Які положення має містити арбітражна угода?
36. Дайте визначення поняття «арбітражний регламент».
37. Який арбітражний регламент може застосовуватись при інституційному арбітражі?
38. Який арбітражний регламент може застосовуватись при арбітражі ad hoc?
39. Що таке «запит на арбітраж» та яку інформацію він має містити?
40. Що вважається датою початку арбітражного процесу?
41. Що таке відзив на запит на арбітраж та яку інформацію він має містити?
42. Коли подається арбітражному трибуналу позовна заява?
43. Чи може арбітражний процес здійснюватися тільки на підставі документів без заслуховування сторін зовнішньоекономічного спору та інших учасників арбітражного процесу (усних слухань, дебатів тощо) та за яких умов?
44. Які повноваження має міжнародний комерційний трибунал?
45. В яких випадках розгляд зовнішньоекономічного спору шляхом арбітражу припиняється?
46. В яких випадках арбітражний трибунал приймає постанову про припинення арбітражного розгляду?
47. Коли припиняється дія мандату арбітражного трибуналу?
48. Дайте визначення поняття арбітражне рішення.
49. Які положення має містити арбітражне рішення?
50. Чи може арбітражний трибунал здійснити виправлення арбітражного рішення, роз'яснення арбітражного рішення та прийняти додаткове арбітражне рішення і в якому порядку?
51. Чи можуть бути оспорені арбітражні рішення і в якому порядку?
52. В яких випадках може бути скасоване арбітражне рішення?
53. Назвіть джерела правових норм, що визначають порядок визнання і виконання іноземних арбітражних рішень.
54. Назвіть підстави для відмови у визнанні і виконанні іноземних арбітражних рішень. Де вони визначені?
55. Опишіть порядок визнання і виконання іноземних арбітражних рішень в Україні.
56. Чи вирішували суди господарські спори в СРСР? Які державні органи вирішували господарські спори в СРСР?
57. Що називалося арбітражем в СРСР? Що в СРСР називалося третейським судом?
58. Який міжнародно-правовий документ ліг в основу Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж»? Як в Законі України «Про міжнародний комерційний арбітраж» називають ту організацію, яка в Типового закону ЮНСІТРАЛ про міжнародний комерційний арбітраж називається арбітражний трибунал?

59. Які проблеми з термінологією існують в Законі України «Про міжнародний комерційний арбітраж», що впливають на правильне розуміння інституту міжнародного комерційного арбітражу в Україні?
60. Чим відрізняється МКАС при ТПП України від основних міжнародних комерційних арбітражних установ?

Критерії оцінювання

Бал	Критерій
5	Студент засвоїв теоретичний матеріал, який винесений на самостійну роботу, застосування для оформлення результатів самостійної роботи не тільки рекомендованої, а й додаткової літератури та творчого підходу; чітке володіння понятійним апаратом, теорією; вміння використовувати їх для виконання конкретних практичних завдань, розв'язання ситуацій. Оформлення результатів самостійної роботи повинно бути логічним та послідовним.
4	Студент засвоїв теоретичний матеріал з відповідної теми який винесений на самостійну роботу, та наявне вміння орієнтуватися в ньому, усвідомлене застосування знань для розв'язання практичних задач; за умови виконання всіх вимог, які передбачено для оцінки "5 балів", при наявності незначних помилок або не зовсім повних висновків за одержаними результатами. Оформлення виконаного завдання з самостійної роботи має бути послідовним.
3	Студент не повністю засвоїв тему для самостійного опрацювання не досконало володіє основними поняттями та положеннями навчальної дисципліни, невпевнено орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, непереконливо відповідає, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність знань.
1-2	Студент не опанував навчальний матеріал з відповідної теми для самостійного опрацювання, не знає основних понять і термінів наукової дисципліни, не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове або логічне мислення.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в письмовому вигляді з використанням тестових завдань, розміщених в електронному навчальному курсі на платформі Moodle, до якої мають доступ всі студенти. Тести складаються із 25-ти завдань різного типу (по 1 балу за кожну правильну відповідь). Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Навчальні досягнення студентів з дисципліни «Міжнародний цивільний процес та арбітраж» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок на семінарських заняттях та під час виконання самостійної роботи, розширення кількості підсумкових балів до 60.

До середньозваженої оцінки за семестр, яка становить від 35 до 60 балів, додаються результати екзамену від 1 до 40, що загалом становить максимум в 100 балів. Семестровий контроль відбувається у вигляді тестових завдань (40 завдань різного типу, по 1 балу – за вірну відповідь).

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Правові системи країн світу та системи судочинства.
2. Змагальне судочинство та інквізиторське судочинство.
3. Основні умови, за яких спори, що виникають із міжнародних приватноправових правовідносин, можуть розглядатися державними судами.

4. Проблеми, які виникають при вирішенні спорів, що виникають із міжнародних приватноправових правовідносин, державними судами.
5. Поняття міжнародного комерційного арбітражу.
6. Переваги вирішення спорів, що виникають із міжнародних приватноправових правовідносин, шляхом арбітражу.
7. Види міжнародного комерційного арбітражу.
8. Інституційний арбітраж.
9. Арбітраж ad hoc.
10. Джерела норм, що регулюють міжнародний комерційний арбітраж.
11. Типовий закон ЮНСІТРАЛ про міжнародний комерційний арбітраж та мета його прийняття.
12. Конвенція про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень.
13. Закон України «Про міжнародний комерційний арбітраж».
14. Поняття міжнародного комерційної арбітражної установи.
15. Засновники та порядок створення міжнародних комерційних арбітражних установ.
16. Правовий статус, завдання та функції міжнародного комерційного арбітражної установи; значення слів institution/institute та court в англійській мові.
17. Оплата послуг міжнародних комерційних арбітражних установ.
18. Кількість міжнародних комерційних арбітражних установ та найбільш авторитетні та популярні міжнародні комерційні арбітражні установи світу.
19. Поняття арбітра. Особи, які можуть виступати в якості арбітрів.
20. Правовий статус арбітра. Національність арбітрів. Оплата роботи арбітрів.
21. Поняття міжнародного комерційного арбітражного трибуналу.
22. Правовий статус, завдання та функції міжнародного комерційного арбітражного трибуналу.
23. Порядок формування міжнародного комерційного арбітражного трибуналу.
24. Арбітражна угода, як підстава розгляду спорів, що виникають із міжнародних приватноправових правовідносин, шляхом арбітражу.
25. Види арбітражних угод.
26. Арбітражне застереження.
27. Сторони арбітражної угоди.
28. Форма арбітражної угоди.
29. Зміст арбітражної угоди.
30. Порядок визначення виду арбітражу.
31. Порядок визначення міжнародної комерційної арбітражної установи.
32. Порядок визначення кількості арбітрів, що будуть здійснювати арбітраж.
33. Порядок визначення місця проведення арбітражу.
34. Порядок визначення мови, на якій має проводитись арбітраж.
35. Порядок визначення матеріального права, яке має бути застосоване при вирішенні зовнішньоекономічного спору шляхом арбітражу.
36. Час укладення арбітражної угоди.
37. Поняття «арбітражний регламент».
38. Порядок прийняття арбітражних правил. Арбітражний регламент ЮНСІТРАЛ.
39. За яких умов застосовується той чи інший арбітражний регламент?
40. Зміст арбітражних регламентів.
41. Зміст Арбітражного регламенту Лондонського суду міжнародного арбітражу.
42. Зміст Арбітражного регламенту ЮНСІТРАЛ.
43. Учасники арбітражного процесу.
44. Загальноприйнятий в світі порядок порушення арбітражного провадження.
45. Запит на арбітраж та його зміст.
46. Порядок порушення арбітражного провадження в Україні.
47. Відзив на запит на арбітраж та його зміст.

48. Позовна заява та її зміст.
49. Відзив на позовну заяву та її зміст.
50. Відповідь на відзив на позовну заяву та її зміст.
51. Здійснення арбітражу тільки на підставі документів без заслуховування сторін зовнішньоекономічного спору та інших учасників арбітражного процесу (усних слухань, дебатів).
52. Повноваження арбітражного трибуналу.
53. Припинення розгляду зовнішньоекономічного спору шляхом арбітражу.
54. Поняття арбітражного рішення.
55. Форма та зміст арбітражного рішення.
56. Ознайомлення сторін з арбітражним рішенням.
57. Виправлення арбітражного рішення, роз'яснення арбітражного рішення та додаткове арбітражне рішення.
58. Оспорення арбітражних рішень.
59. Умови оформлення іноземного арбітражного рішення для цілей його визнання і виконання в тій чи іншій країні світу.
60. Органи, що приймають рішення про визнання і виконання іноземних арбітражних рішень в Україні та інших країнах світу.
61. Підстави для відмови у визнанні і виконанні іноземних арбітражних рішень.
62. Порядок визнання і виконання іноземних арбітражних рішень в Україні.
63. Виконання в Україні арбітражних рішень Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України.
64. Проблеми в українській термінології у сфері міжнародного комерційного арбітражу та причини, які їх породили.
65. Поняття «арбітраж» та концепція державного арбітражу в радянському праві та історія їх виникнення.
66. Органи, що розглядали господарські спори в СРСР та їх статус. Статус арбітра в СРСР.
67. Поняття «третейський суд» в радянському праві.
68. Створення державних арбітражних судів в Україні та Російській Федерації. Ліквідація державних арбітражних судів в Україні.
69. Третейські суди в Україні та їх компетенція.
70. Значення поняття «арбітраж» в праві України та в міжнародному праві і праві економічно розвинутих країн.
71. Значення поняття «арбітражний суд» в українському праві та в міжнародному праві і праві економічно розвинутих країн.
72. Які терміни помилково використовуються в праві України для позначення (перекладу) такого поняття, як Arbitral Tribunal?
73. Чи можуть за законодавством України третейські суди розглядати спори в порядку міжнародного комерційного арбітражу?
74. Чому в Законі України «Про міжнародний комерційний арбітраж» помилково використовують термін «третейський суд»?
75. Відмінності в порядку створення, правовому статусі та організації діяльності Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України від основних міжнародних комерційних арбітражних установ світу.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	90-100
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична карта дисципліни

Разом: 120 год. із них:

лекції – 24 год., семінарські заняття – 16 год., практичні заняття – 16 год., модульний контроль – 8 год., самостійна робота – 26 год. семестровий контроль 30 год.

Модулі (назви, бали)	Змістовний модуль 1		
Лекції	Тема 1. (1 бал)	Тема 2. (1 бал)	Тема 3. (1 бал)
Семін./практичні (теми, бали)	Тема 1. (11 балів)	Тема 2. (11 балів)	Тема 3. (22 бали)
С.Р.	Тема 1. (5 балів)	Тема 2. (5 балів)	Тема 3. (5 балів)
Поточний контроль	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)		
Модулі (назви, бали)	Змістовний модуль 2		
Лекції	Тема 4. (1 бал)	Тема 5. (1 бал)	Тема 6. (1 бал)
Семін./практичні (теми, бали)	Тема 4. (22 бали)	Тема 5. (11 балів)	Тема 6. (22 бали)
С.Р.	Тема 4. (5 балів)	Тема 5. (5 балів)	Тема 6. (5 балів)
Поточний контроль	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)		
Модулі (назви, бали)	Змістовний модуль 3		
Лекції	Тема 7. (1 бал)	Тема 8. (1 бал)	Тема 9. (1 бал)
Семін./практичні (теми, бали)	Тема 7. (11 балів)	Тема 8. (22 бали)	Тема 9. (11 балів)
С.Р.	Тема 7. (5 балів)	Тема 8. (5 балів)	Тема 9. (5 балів)
Поточний контроль	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)		

Модулі (назви, бали)	Змістовний модуль 3		
Лекції	Тема 10. (1 бал)	Тема 11. (1 бал)	Тема 12. (1 бал)
Семін./пр актичні (теми, бали)	Тема 10. (11 балів)	Тема 11. (11 балів)	Тема 12. (11 балів)
С.Р.	Тема 10. (5 балів)	Тема 11. (5 балів)	Тема 12. (5 балів)
Поточний контроль	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)		
	Проміжний контроль (100 балів)		

8. Рекомендована література

Основна:

1. Конвенція з питань цивільного процесу. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_083;
2. Конвенція про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_070;
3. Конвенція про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/997_009/page3;
4. Угода про порядок вирішення спорів, пов'язаних із здійсненням господарської діяльності. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/997_076;
5. Типовий закон ЮНСИТРАЛ щодо міжнародного торговельного арбітражу. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_879;
6. Господарський процесуальний кодекс України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>;
7. Закон України «Про медіацію». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text>;
8. Закон України «Про міжнародне приватне право». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2709-15>;
9. Закон України «Про міжнародний комерційний арбітраж». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4002-12>;
10. Закон України «Про третейські суди». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1701-15>;
11. Цивільний процесуальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>;
12. Інструкція про порядок виконання міжнародних договорів з питань надання правової допомоги в цивільних справах щодо вручення документів, отримання доказів та визнання і виконання судових рішень, затверджена наказом Міністерства юстиції України і Державної судової адміністрації України від 27.06.2007 року № 1092/5/54. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text><http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0573-08>;
13. Роз'яснення Президії Вишого господарського суду України № 04-5/608 від 31.05.2002 «Про деякі питання практики розгляду справ за участю іноземних підприємств і організацій». URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v_608600-02;
14. Регламент Лондонського Міжнародного Третейського суду. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_447;
15. Арбітражний регламент Міжнародного арбітражного суду при Міжнародній торговій палаті. URL:

<http://www.nkau.gov.ua/NSAU/pravonsau.nsf/9f8cead0b3bf2b88c3256a910055a85c/c53b2bb37fb aee60c2256cf7002386a3!OpenDocument>;

16. Регламент Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України. URL: <http://arb.ucci.org.ua/icac/ru/rules.html>;
17. Арбітражний регламент ЮНСИТРАЛ. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_059;
18. Convention for the Pacific Settlement of International Disputes. URL: <https://docs.pca-cpa.org/2016/01/1899-Convention-for-the-Pacific-Settlement-of-International-Disputes.pdf>;
19. Convention On The Settlement Of Investment Disputes Between States And Nationals Of Other States. URL: <https://icsid.worldbank.org/sites/default/files/ICSID%20Convention%20English.pdf>;
20. ICC Rules of Arbitration. URL: <http://www.iccwbo.org/products-and-services/arbitration-and-adr/arbitration/icc-rules-of-arbitration/>;
21. LCIA Arbitration Rules. URL: http://www.lcia.org/Dispute_Resolution_Services/LCIA_Arbitration_Rules.aspx;
22. LCIA Mediation Rules. URL: https://www.lcia.org/Dispute_Resolution_Services/lcia_mediation_rules_2020.aspx;
23. Rules of Procedure for Conciliation Proceedings (Conciliation Rules). URL: <https://icsid.worldbank.org/sites/default/files/ICSID%20Convention%20English.pdf>;
24. UNCITRAL Arbitration Rules. URL: <http://www.UNCITRAL.org/pdf/english/texts/arbitration/arb-rules-revised/arb-rules-revised-2010-e.pdf>;
25. *UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration*. URL: <http://www.jus.uio.no/lm/un.arbitration.model.law.1985/>;
26. Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards. URL: http://www.uncitral.org/uncitral/en/uncitral_texts/arbitration/NYConvention.html;
27. Волощук О.Т. Міжнародний комерційний арбітраж. Навчальний посібник. – Чернівці: ЧНУ, 2011. – 260 с.
28. Волощук О.Т., Гетманцев М.О. Правовий статус арбітра міжнародного комерційного арбітражу. Чернівці: Видавничий дім "Гельветика", 2020. – 170 с.
29. Гринчак І.В. Арбітражне врегулювання міжнародних спорів. К.: Право, 2020. – 226 с.
30. Кравцов С.О. Міжнародний комерційний арбітраж та національні суди. – К.: Право, 2014. – 232 с.
31. Міжнародний комерційний арбітраж в Україні / Під заг. ред. І.Г. Побірченка. - К.: ІнЮре, 2007. - 578 с.;
32. Міжнародне судочинство / За заг. ред. Ю.С.Шемшученка. - К.: Юридична думка, 2009. - 206 с.;
33. Петрина В.Н. Термінологічні проблеми в українському законодавстві про міжнародний комерційний арбітраж. Часопис Київського університету права. № 2, 2019 - с. 209 – 215;
34. Тертишник В.М. Міжнародне співробітництво у сфері правосуддя. Підручник. К.: Алерта, 2021. - 276 с.;
35. Цірат Г.А. Міжнародний комерційний арбітраж. - К.: Алерта, 2019. - 410 с.;

Додаткова:

1. Арбітраж в ССРСР: Учеб. пособие / Под. ред. К.С.Юдельсона. – М.: Юрид. Лит., 1984. – 240 с.
2. Захватаев В.Н. Арбитражно-правовые системы стран мира. Том 1. – К.: Алерта, 2017. - 1066 с.
3. Захватаев В.Н. Арбитражно-правовые системы стран мира. Том 2. – К.: Алерта, 2017. - 932 с.
4. Захватаев В.Н. Комментарии к мировой практике международного коммерческого арбитража (книга первая). – К.: Алерта, 2015. - 1716 с.
5. Петрина В.Н. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності за законодавством України: проблеми визначення. Юридичний вісник. - 2014 р. - № 5. – С. 163 - 169;

6. Побірченко І.Г. Міжнародний комерційний арбітраж в Україні: теорія та законодавство. – К.: ІнЮре, 2007. – 584 с;
7. ICC. Arbitration. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.iccwbo.org/products-and-services/arbitration-and-adr/arbitration/>
8. Institutional vs. 'ad hoc' arbitration. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.out-law.com/en/topics/projects--construction/international-arbitration/institutional-vs-ad-hoc-arbitration/>;
9. Lazareff Le Bars and Girard Gibbs LLP. International arbitration. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.internationalarbitrationlaw.com/arbitral-institutions/>;
10. What is the difference between a tribunal and a court? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ask.com/government-politics/difference-between-tribunal-court-fbaf8d52fa1b4bc>;
11. Who Are the Arbitrators? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://arbitration.uslegal.com/arbitration/who-are-the-arbitrators/>.

Інформаційні ресурси

1. <https://iccwbo.org> – Міжнародна торгівельна палата.
2. <https://ucci.org.ua> - Торгово-промислова палата України.
3. <https://www.lcia.org> – Лондонський суд міжнародного арбітражу.
4. <https://sccinstitute.com> – Арбітражний інститут Стокгольмської торговельної палати
5. <https://www.intracen.org/International-Arbitration-Centre-of-the-Austrian-Federal-Economic-Chamber> - Міжнародний арбітражний центр Австрійської федеральної господарської палати.
6. <https://adr.org> – Американська арбітражна асоціація.
7. <https://www.iactokyo.com> – Міжнародний арбітражний центр в Токіо.
8. <https://www.siac.org.sg> – Сингапурський міжнародний арбітражний центр.
9. <https://www.hkiac.org> - Гонконгський міжнародний арбітражний центр.
10. <http://www.diac.ae/idias> - Дубайський міжнародний арбітражний центр.
11. <https://crcica.org> – Каїрський регіональний центр міжнародного комерційного арбітражу.
12. <https://icas.org.ua> – Міжнародний комерційний арбітражний суд при Торгово-промисловій палаті України.